

ทุนจีนสีเทาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในห้วงที่ผ่านมา มีการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุนจีนสีเทาในประเทศไทย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จึงขอนำเสนอภาพรวมความเคลื่อนไหว และที่มาของทุนจีนสีเทา ดังนี้

ทุนจีนสีเทาได้แพร่กระจายสู่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากแรงผลักดัน (Driving Forces) สำคัญ ๔ ประการคือ

๑. การเล่นเกมพนันในประเทศจีนถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงการห้ามมีบ่อนคาสีโน และคาสีโนออนไลน์

๒. ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องการดึงดูดเงินลงทุนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้บางประเทศในอาเซียนมีการผ่อนคลายนโยบาย เช่น ลาว กัมพูชา เมียนมา และฟิลิปปินส์ อนุญาตให้มีบ่อนคาสีโน และอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถเล่นเกมพนันได้ จึงเป็นแรงดึงดูดนักลงทุนบ่อนคาสีโน และนักท่องเที่ยว/นักพนันชาวจีน

๓. สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ส่งผลกระทบต่อการเดินทางข้ามแดนของนักท่องเที่ยว/นักพนันชาวจีน ส่งผลให้มีการปรับตัวเป็นคาสีโนออนไลน์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

๔. การปราบปรามบ่อนคาสีโนอย่างจริงจังของรัฐบาลจีนส่งผลกระทบต่อให้มีการเคลื่อนย้ายทุนจีนสีเทาเป็นระยะๆ โดยทุนจีนสีเทาในอาเซียน อาจแบ่งออกเป็น ๓ ยุค ดังนี้

ยุคที่ ๑ บ่อนการพนันใกล้กับพรมแดนของจีน

ในยุคนี้ ศูนย์กลางบ่อนคาสีโนตั้งอยู่ใกล้กับชายแดนจีน โดยพึ่งพาและดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีนให้ข้ามพรมแดนไปเล่นเกมพนันเป็นหลัก โดยมีบ่อนคาสีโนที่เมืองลา (Mong La) ในประเทศเมียนมา และบ่อนคาสีโนที่เมืองบ่อเต็น (Boten) ในประเทศลาว นอกจากนี้บ่อนการพนันในยุคนี้ต้องพึ่งพานักพนันจีนแล้ว ยังต้องพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคมจากจีนอีกด้วย ซึ่งหากจีนปิดพรมแดนหรือบริการโครงสร้างพื้นฐานแล้ว จะส่งผลกระทบต่อบ่อนโดยตรง ซึ่งในปี ๒๕๔๘ รัฐบาลจีนได้เริ่มการปราบปรามคาสีโนที่ผิดกฎหมาย และห้ามข้าราชการเดินทางข้ามแดนไปเล่นเกมพนันที่เมืองลา รวมถึงการปิดบริการอินเทอร์เน็ตบ่อยครั้ง ตลอดจนการปิดพรมแดนที่บ่อเต็นชายแดนลาว ส่งผลให้คาสีโนหลายแห่งต้องทยอยปิดตัวลงในปี ๒๕๕๓

ยุคที่ ๒ บ่อนการพนันเกิดขึ้นทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สืบเนื่องจากปี ๒๕๕๕ ประธานาธิบดีจีน ได้มีนโยบายปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งได้ครอบคลุมไปถึงการพนันในเขตปกครองพิเศษ Macao นอกจากนี้ยังผ่านกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินในปี ๒๕๕๙ ส่งผลให้ผู้ประกอบการคาสีโนใน Macao ย้ายไปยังประเทศที่ไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น กัมพูชา และ ฟิลิปปินส์ โดยบ่อนคาสีโนในยุคนี้ได้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและการผ่อนคลายนโยบายของประเทศเหล่านี้ โดยพัฒนาเมืองขนาดเล็กให้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และทำธุรกิจคาสีโนออนไลน์

ในกัมพูชา ธุรกิจสีเทาของชาวจีนได้เข้ามาพร้อมกับการลงทุนเช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ ต่อมาใน ส.ค.๖๒ ด้วยแรงกดดันจากจีน ทำให้นายกรัฐมนตรีของกัมพูชามีนโยบายปราบปรามพนันออนไลน์ ตลอดจนมีการประสานการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายกับทางการเงิน ส่งผลให้ชาวจีนปิดธุรกิจพนันออนไลน์ และย้ายออกจากเมืองสีหนุวิลล์ราว ๑๐,๐๐๐ คนในเดือนดังกล่าว

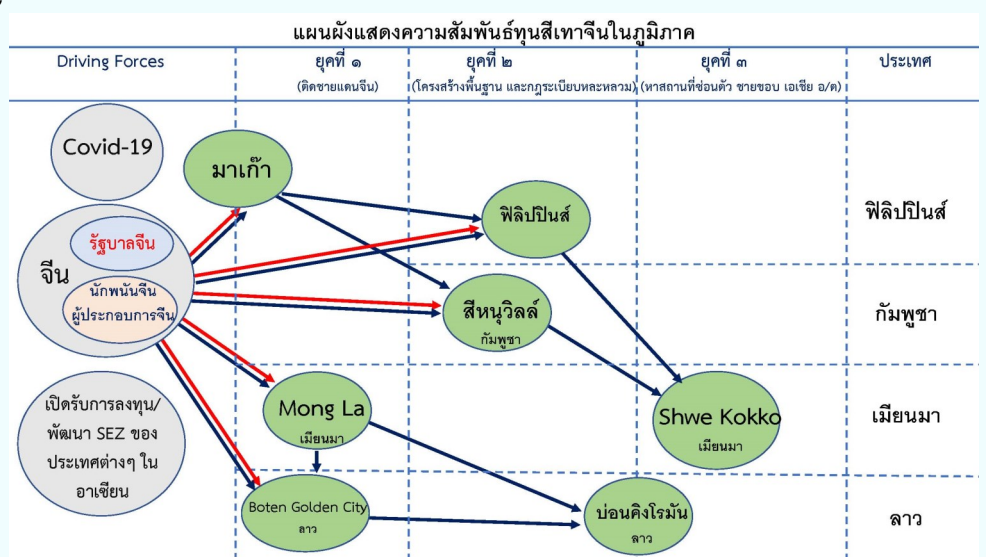

ในฟิลิปปินส์มีการเปิดเสรีการพนันถูกกฎหมาย ทำให้ทุนจีนหลังไหลเข้ามารวมกลุ่มกันเรียกชื่อว่า Philippine offshore gambling operators (POGOs) ทำให้มีการจ้างงานทั้งคนจีนและคนท้องถิ่น แต่หลังจากนั้นรัฐบาลได้มีการปิดบ่อนและมีการส่งกลับ ทั้งผู้บริหารและลูกจ้างชาวจีนถึง ๓๐,๐๐๐ คน เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากรัฐบาลจีนและบ่อนเหล่านี้ทำผิดกฎหมาย ซึ่งนาย She Zhijiang ประธานของ Yatai International Holdings Group ถูกทางการจีนพิพากษาว่า มีการทำลือตเตอร์ออนไลน์ผิดกฎหมายที่ฟิลิปปินส์ ในปี ๒๕๕๗

ในลาว มีคาสีโนคิงส์โรมัน (Kings Romans) ตั้งอยู่บนเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ แขวงบ่อแก้ว ใกล้ชายแดนไทย-ลาว ตรงข้าม อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจคาสีโนที่จดทะเบียนอยู่ในฮ่องกง โดยรัฐบาลลาว ได้ให้สัมปทานในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษแก่บริษัทด็อกจิวคำ ด้วยพื้นที่ขนาด ๑๐๒ ตารางกิโลเมตร ระยะเวลา ๙๙ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐

ยุคที่ ๓ บ่อนการพนันในพื้นที่อิทธิพลของชนกลุ่มน้อยในเมียนมา

หลังจากที่รัฐบาลจีนได้ร่วมมือกับรัฐบาลประเทศต่างๆ ในอาเซียนในการปราบปรามคาสีโน ส่งผลให้ทุนจีนสี่เทาต้องหาสถานที่ซ่อนตัวในบริเวณพื้นที่ชายขอบในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะเมืองชเวโก๊กโก (Shwe Kokko) ประเทศเมียนมา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตอิทธิพลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force: BGF) รัฐกะเหรี่ยง ซึ่งรัฐบาลเมียนมาไม่มีอำนาจในการบริหารจัดการพื้นที่ โดยตรงแสดงให้เห็นถึงช่องโหว่ในการควบคุมการเดินทางของแรงงานและนักท่องเที่ยว และการเคลื่อนย้ายเงินทุนข้ามแดน ระหว่างชายแดนไทย - เมียนมา ตรงข้าม อ.แม่สอด จ.ตาก ซึ่งจะทำให้พื้นที่ดังกล่าว กลายเป็นแหล่งรวมของเครือข่ายทุนสี่เทาและอาชญากรรมข้ามชาติ

ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

๑. การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น กัมพูชา ลาว เมียนมา โดยเฉพาะโครงการที่เป็นแหล่งรวมธุรกิจสี่เทา อาจส่งผลให้เกิดอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ เช่น ฆาตกรรม ลักพาตัว ค้ายาเสพติด ค้ามนุษย์ แก๊งหลอกหลวงในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนควรร่วมมือกัน ในการติดตามสถานการณ์ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และร่วมกันบริหารจัดการชายแดน ตลอดจนมีมาตรการป้องกัน เพื่อเตรียมรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติที่มาจากทุนจีนสี่เทา

๒. บ่อนคาสีโนและคาสีโนออนไลน์ในบริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้านที่ติดกับประเทศไทย มีแนวโน้มเติบโตมากขึ้น ด้วยแรงผลักดัน (Driving Forces) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะนำมาซึ่งความท้าทายใหม่ รวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งมิติทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง ซึ่งไทยควรให้ความสำคัญในการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และการบูรณาการการบริหารจัดการชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพ